

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO – KRAJOZNAWCZE

70 – lat
PRZEWODNICTWA PTTK
w Szczecinie

1948 – 2018

Opracował
mgr Zygmunt Krasnodębski
Prezes Koła Przewodników PTTK w Szczecinie

Spotkanie Jubileuszowe

"70 - lecia"

*Koła Przewodników PTTK
przy Regionalnym Oddziale PTTK
im. Stefana Kaczmarka w Szczecinie*

PROGRAM SPOTKANIA:

- ✓ *podsumowanie działalności*
- ✓ *poczęstunek*
- ✓ *wręczenie wyróżnień*
- ✓ *wystąpienie gości*
i uczestników Spotkania
- ✓ *prezentacja kronik Koła.*

*Zarząd Koła Przewodników i ich Prezes
przy Regionalnym Oddziale PTTK
im. Stefana Kaczmarka w Szczecinie
wita obecnych
na Spotkaniu Jubileuszowym „70 lecia Koła”.*

*a w szczególności **Członków honorowych PTTK***

- Danutę Borkowską - Prezesa ROS PTTK*
- Antoniego Adamczaka - kol. przewodnika od 1960 r.*
- Jana Krzysztonia - przewodnika i długoletniego
Kierownika Regionalnej Pracowni Krajoznawczej.*

*Adama Jakubowskiego - przewodniczącego Krajowego
Samorządu Przewodników Turystycznych PTTK -
wraz z małżonką.*

*Teresę Filipczyńską - Prezesa Rady Oddziałów
PTTK woj. zachodniopomorskiego.*

v-ce Prezesów ROS - *Małgorzatę Mania*
- *Romana Przybyłowicza*

Członków Zarządu - *Iwonę Walińską* i *Józefa Smolańskiego*

Gospodarza i Prezesa Oddziału Zachodniopomorskiego
PTTK - *Janusza Zbórczyka*

Sławomira Bosiaka - Prezesa Klubu Tatrzańskiego
Mirosława Dudzińskiego - Prezesa Klubu „Wiercipięty”
Jarosława Korenkiewicza - Prezesa Klubu Kolarskiego „88”
Kazimierza Matuszaka - Prezesa Klubu Kol. „NEPTUN”
Artura Ochała - Prezesa Klubu Wojskowego PTTK „39”
Mirosława Strojnego - Prezesa Oddziału Wojskowego w Szczecinie.

Ewę Poleszczuk - żonę Prezesa Koła Przewodników z lat 1987 - 2018

*Wszystkich obecnych
Koleżanek i Kolegów Przewodników*

TAK!
TAK!

TO JUŻ
70
LAT!

HYMN PRZEWODNICKI

(Śpiewamy na melodię Płonie Ognisko i szumią knieje)

My Przewodnicy Ojczystej Ziemi
Zwiążmy razem jeden krąg
W darze wszyscy je ofiarujemy
Serce, Myśli – dzieła rąk.

Aby rosła, aby nam piękniała
Wszystkim szczęście, wszystkim radość dała
Aby każdy ją kochał goręcej
Tu pracował, tutaj żył.

Ziemio nasza przepięknej urody
Zawsze Polska – wolna dziś
Kocham Twoje, i pola i wody
z Tobą Każda wolna myśl.

Niech więc rośnie, niech wciąż nam pięknieje,
W niej radości nasze i nadzieje
Chcemy dla niej poświęcić swe siły
Tu pracować, tutaj żyć.

Podstawowym zadaniem przewodnika turystycznego

jest metodyczne oprowadzanie wycieczek,
z przekazywaniem turystom rzetelnej wiedzy
o odwiedzanych miejscowościach, obszarach i obiektach.

Aby zaś czynić to rzetelnie
potrzebna jest nie tylko gruntowna wiedza o regionie
i umiejętności organizatorskie,
ale głęboki patriotyzm i osobiste,
społeczne zaangażowanie
każdego z przewodników z osobna.

ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r.
o usługach pilotów wycieczek
i przewodników turystycznych
([Dz.U.](#) z 2017 r. poz. 1553).

Początki przewodnictwa turystycznego w polskim Szczecinie
należy łączyć z latami 1946–1947, kiedy w mieście formowało się
Polskie Towarzystwo Krajoznawcze (PTK, 3 sierpnia 1946 r.),
ustalające swój program pracy regionalnej pod Zarządem
reprezentowanym przez inż. Stanisław Twardo.

W latach 1927-1934 wojewoda warszawski

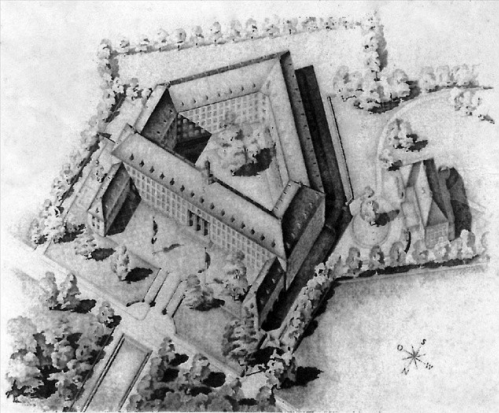

13 października 1946 r.
odbyło się pierwsze posiedzenie PTK
w gmachu Miejskiej Rady Narodowej -
**zorganizowano pierwszą
wycieczkę po Szczecinie.**

24 listopada 1946 r.
pierwszy wykład o przeszłości Wolina

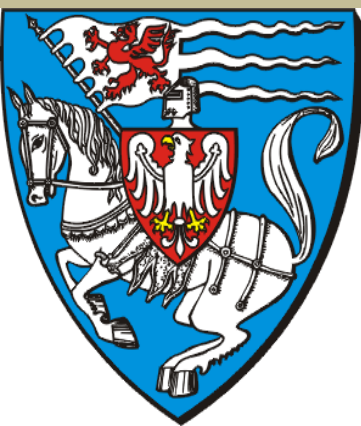
wygłosił archeolog
mgr Tadeusz Wieczorkowski.

Działalność turystyczna i krajoznawcza na Pomorzu Zach. rozpoczęła się w połowie 1946 r., po przeniesieniu się Urzędu Wojewódzkiego z Koszalina do Szczecina.

Głównymi inicjatorami – założycielami pierwszych Oddziałów PTK w Szczecinie byli kolejarze, którzy w latach 1945/46 jako pierwsi osiedlali się na Pomorzu Zach.

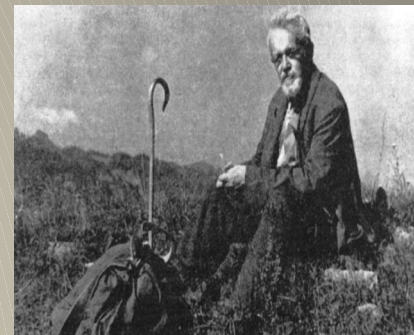
Oddział Szczeciński PTK spełniał kierownicze funkcje w stosunku do całego Pomorza, obejmującego wówczas również **Koszalin i Słupsk.**

Doceniając ogrom włożonych prac, ZG PTK powierza
Szczecinowi organizację

II Krajowego Zjazdu PTK,

który odbył się od **27 do 30 maja 1948r.**,
z dr **Mieczysławem Orłowiczem** na czele
i z przedstawicielami ZG PTK .

Pierwszym nieformalnym przewodnikiem
dla ZG PTK był kol. **BOLESŁAW CZWÓJDZIŃSKI**
(pionier krajoznawstwa i turystyki na Pom. Zach.,
miłośnik śladów słowiańskich i polskości,
publicysta, członek i działacz społeczny PTK – PTTK .

ON TO zachęcał napotkanych ludzi do
zwiedzania,
jakże wówczas, zniszczonego miasta.
Zdarzało się, że stawał wśród ludzi z tabliczką
„PRZEWODNIK”
i opowiadał o zachowanych fragmentach
zabytków, proponował udział w wycieczce.

Lista członków Zarządu P.T.K.
w Szczecinie.

Nazwisko i imię.	Data urodzenia.	Miejsce ur.	Wykształc.	Funkcja w Zarz.	Przyn. part.	Dokładny adres...
Twardo Stanisł.	13.XII.1883	Warszawa	wyższe	prezes	bezp.	Szczecin-Jacka Soplicy
Własnoręczny podpis:				Twardo Stanisław		
Piskorski Czesł.	2.VIII.1915	Poznań	Wyższe	v.prezes	bezp.	Szczecin, Mazurska 21-11
Własnoręczny podpis:				Czesław Piskorski		
Malicki Zbign.	7.VI.1913	Kraków	średnie	sekretarz	bezp.	Szczecin, Ks.Borysa 21.
Własnoręczny podpis:				Malicki Zbigniew		
Prajs Bolesł.	17.VIII.1898	Wągrowiec	średnie	czł. Zarz.	bezp.	Szczecin, Trauguta 53.
Własnoręczny podpis:				Bolesław Prajs		
Skarbnik.....	 v a k a t					
Frankowski Jan	31.VIII.1886	Siedlce	wyższe	czł.Zarz.	P.P.S.	Korlino-Sta-rostwo Kołobrz
Własnoręczny podpis:				2 własnoręcznie napis. oświadczeni		

SEKRETARZ:

Malanysz

PREZES:

S. Twardo

W pierwszych latach swojej działalności przewodnicy w Szczecinie rozpoznawani byli byli po **zielonych opaskach z żółtymi literami „PTTK”**.

Później zamiast tych liter naszyto na opaskę **emblem PT TK**.

W następnych latach kolor opaski dostosowany został do flagi Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego -

Przewodnik z uprawnieniami PT TK podczas oprowadzania grupy nosił na rękawie taką właśnie opaskę.

– **opaska była czerwona z białym paskiem pośrodku** (to barwy flagi Austrii, pod której zaborem w Galicji powstało w 1873 r. **Polskie Towarzystwo Tatrzańskie** – jeden z „protoplastów” PT TK) oraz naszytym emblematem PT TK.

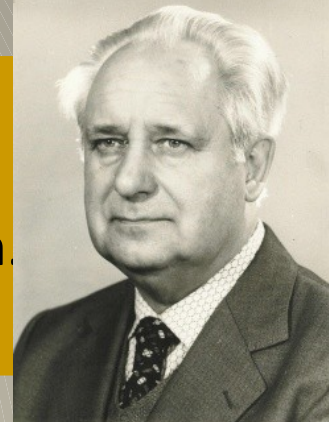

Pierwszy kurs przewodników po Szczecinie

rozpoczęto 23 kwietnia 1947r.

jego organizatorem było PTK, zaś wykładowcami- m.in.

Stanisław Twardo i Czesław Piskorski.

5 maja 1948r. powołano uroczyście Koło Przewodników.

Opiekunem i nieformalnym prezesem został

Bolesław Czwójdziński.

Koło liczyło 11 przewodników.

Pierwszym oficjalnym prezesem Koła
został **Krzysztof Kulig** pracownik Biblioteki Miejskiej.

Do Koła wówczas należeli: Bolesława i Bolesław Czwójdzińscy,
Aleksander Dydo, Stanisław Groński, Bożena,
Bogusław i Czesław Piskorscy, Leszek Marcinkowski,
Janina Surówka oraz Tadeusz Tymieniecki i Zdzisław Zugaj.

Grudzień 1950 r.

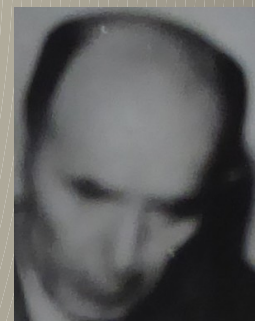
PTT + PTK = PTTK

11 marca 1951r

zwołano Zjazd Organizacyjny

**Zjazd położył duży nacisk
na szkolenie przewodników,
a czyniła to kadra,**

która stanowili: Mieczysław Gołaszewski, Maria Karpińska, Karol Michalik,
Maria Mażyntas, Stanisław Mirabelli, Helena Putkowska.
Władysław Stanisławski (1951-kurs), Janina Surówka
i Zdzisław Zugaj.

W momencie powstania PTTK nasze Koło liczyło 27 osób,
- obsłużyli **370** wycieczek - ok. **30 tys.** turystów,
- **120 wycieczek turystyki kwalifikowanej**
dla ponad 6 tys. osób.

– także znakowali szlaki turystyczne,
pod wodzą **Stanisława Grońskiego**

Antoni Adamczak
Antoni Adamczak jest przewodnikiem w naszym Koście. Ma 75 lat, ale nie czuje się stary. Jest pełen energii i pasji. Wierzy, że dzięki swojej pracy może przetransmitować do innych ludzi miłość do przyrody i do historii. Jest to dla niego wielka przyjemność. Wierzy, że dzięki swojej pracy może przetransmitować do innych ludzi miłość do przyrody i do historii. Jest to dla niego wielka przyjemność.

16 listopada 1957 r.

IV Walny Zjazd Delegatów Województwa Szczecińskiego
wybrał nowy Zarząd Okręgu PTTK,
składający się głównie z przewodników (9 osób).

W jego skład weszli m.in.:

- prezes – **Markus Kaul** (Latajner),
- V - ce - prezesi –

Marian Król i Wincenty Zajac,

- sekretarz – **Władysław Stanisławski.**

Przydzielony Oddziałowi lokal przy d. Al. Jedności Narodowej 49a - obecnie Alei Papieża Jana Pawła II, tętnił życiem - krajoznawcy i turyści spotykali się tam, dyskutowali, organizowali wystawy i szkolenia.

- zorganizowano wówczas stałe przewodnictwo po Zamku Książąt Pomorskich i jego wykopaliskach,
- wytyczono nowe szlaki w puszczach Wkrzańskiej i Bukowej,
- powołanie Ośrodka Informacji Turystycznej w Bramie Portowej,
- organizowano wycieczki po porcie szczecińskim i jez. Dąbie,
- prowadz. -wypożycz. sprzętu -al. W. Polskiego, obok kina „Pionier”,
- punkt sprzedaży pamiątek regionalnych - dawna ul. Wielka 28 (dziś ks. kard. St. Wyszyńskiego).

Od **2013** r. obecny lokal.

22 listopada 1960 r.

przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki

wydał przepisy w sprawie

wykonywania funkcji przewodnika turystycznego, nadające

przewodnikom uprawnienia państwowe po szkoleniu

przez jednostki uprawnione

i egzaminem państwowym –

co trwało do 1988 r.

W szczecińskim
Kole Przewodników PTTK,

po weryfikacji,
pełne uprawnienia
uzyskało **77** osób –
prezesował wówczas
Jakub Kiełczewski –

autor wiersza o PTTK.

Powiedział raz kiedyś sędziwy arbiter,
że wielką ma słabość do czterech tych liter.
Bo cóż to po świecie, tak pędzi i gna
te cztery litery – PTTK.

Mój młody przyjaciel, nie zawsze jest szczery,
lecz szczerze pokochał te cztery litery.
Bo cóż to po świecie, tak pędzi i gna
Te cztery litery – PTTK.

Więc Panie , Panowie, Kochana Młodzieży
Do zdrowych i silnych ta Ziemia należy.
Bo cóż to po Ziemi tak pędzi i gna,
To hasło, To symbol, natura i ja.

Lata 60 cechuje znaczący rozwój ruchu turystycznego, wzrastają jego wymogi - aby to osiągnąć, nawiązano ścisłą współpracę z WDK, Muzeum, Biblioteką Wojewódzką oraz TWP.

1963 r. zrodziła się konieczność przygotowania kadry do obsługi turystów skandynawskich, po otwarciu żeglugi promowej do Ystad - pierwsi turyści przybyli do Świnoujścia **4 kwietnia 1964 r.**

Na początku **lat 70** organizowano wyjazdy grup przewodnickich do innych miast w Polsce i za granicę

– Węgry, NRD, Czechosłowacji,

efekty - wzrost kwalifikacji,

- znajomości historii tych ziem,

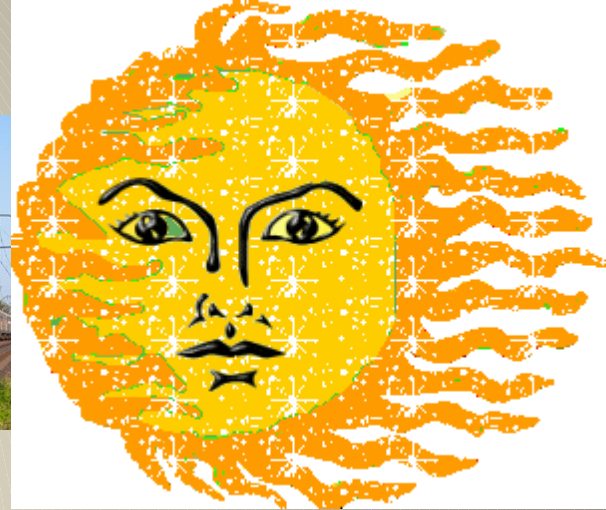
- znajomość zagadnień portowo-morskich.

Bardzo przydatne w pracy szkoleniowej jest wydawane corocznie

Vademecum przewodnika, przedstawiające w skrótej formie aktualną sytuację regionu, nowe obiekty i wydarzenia.

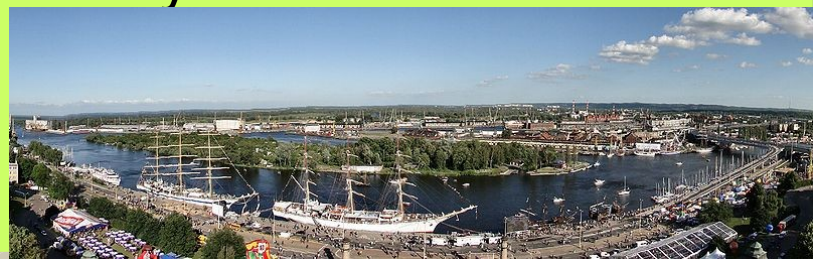
W latach **60 - tych**
w biurze Oddziału Miejskiego
PTTK pojawiło się hasło
„Express Wczasy – Słońce”.

Pod tą nazwą w lipcu i sierpniu wjeżdżał raz w tygodniu
na dworzec szczeciński specjalny pociąg
z siedemsetosobową grupą turystów z woj. południowych.
Wszyscy przewodnicy oprowadzali gości
po Szczecinie i Wybrzeżu.
Noszące ślady zniszczeń miasto urzekało
ich zielenią i rozwiązaniem
architektonicznym Śródmieścia.

Największe wrażenia przynosiły
wycieczki statkami po porcie
i widok pracującej już stoczni.

W **1967r.** doszło do podziału Koła na **dwa oddzielne**,
co dało pozytywne efekty na krótki okres
lecz nie było korzystne na okres dłuższy.

W „**Kurierze Szczecińskim**” z **6 grudnia 1967** r. ukazał się
krytyczny artykuł, zawierający m.in. następujące stwierdzenia:

Wydaje się również, że niepotrzebnie dokonano rozbicia

Koła Przewodników na dwie grupy.

*Nie sprzyja to koordynacji poczynąń obu zespołów i wpływa na
dublowanie pracy administracyjnej.*

*Zamiast biurokratycznych zmian, lepiej byłoby położyć
większy nacisk na dalsze szkolenie przewodników.*

Połączone Koło liczyło **225** przewodników, w tym 57 z uprawnien. językowymi.

Po połączeniu Kół przewodnickich – **1970**, wybrano nowy Zarząd,
na czele którego stanął kol. Bogdan Stachurski jako prezes,

a kol. **W. Gradek** i **Mieczysław Greber**
zostali wiceprezesami.

Rok 1972 r. – Koło liczy **264 osoby**, **aktywne 183** osoby.
nowy Zarząd Koła z kol. **W. Gradkiem** na czele

- dwoma wiceprezesami:

kol. Z. Kujawskim,

Ryszardem Bartkowiakiem

- 9 członkami, wśród których był

kol. Bolesław Czwójdziński.

- kurs przewodnicki - **65 osób**, w tym 24 osoby
zdały, przed Komisją WKKFiT,
na uprawnienia w j. niemieckim.

średnio do 15 wycieczek dziennie,

a łącznie w roku - 5337 wycieczek.

Grupy wieku	Liczba osób	Kobiety	Mężczyźni
do lat 25	33	16	17
26 – 35	56	24	32
36 – 50	32	12	20
51 – 70	29	11	18
powyżej 70	3	1	2
Ogółem	153	64	89
Wykształcenie		Kategorie przewodnickie	
Niepełne średnie	20	I	15
średnie	128	II	23
wyższe	23	III	115

Rok 1973 - to uroczystości 500 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika:
- otwarcie trasy przebiegu **15 południka** przez nasze województwo.

Autorem tego projektu był kol. **Stanisław Gończaruk**, prezes Koła, długoletni przewodnik i aktywny działacz ruchu przewodn.

Zainspirowany muzeum w Greenwich, doprowadził do umieszczenia w Trzciannie, Kikorzu i Trzęsaczu (**miejsowościach, przez które przebiega 15° długości geograficznej wschodniej, wg którego wyznacza się czas środkowoeuropejski**) tablic o następującej treści:

**"Tu przechodzi 15 południk,
który wyznacza czas środkowoeuropejski"**

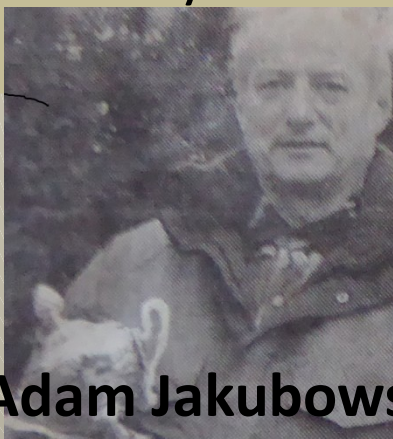
Od 1971 r. uczestniczyliśmy w Konkursie Krasomówczym Przewodników PTTK w Golubiu- Dobrzyniu – łącznie ok. **40 osób** plus kilkudziesięciu obserwatorów.

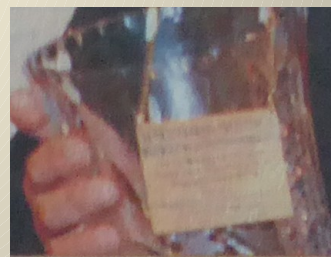
Nasze osiągnięcia w konkursie to:

- **Stanisław Gonczaruk** – wyróżnienie – 3 x,
 - **Hanna Strycharczyk** – 1976 r. wyróżnienie,
 - Srebrny Laur – II miejsce – **Stanisław Borowiak** (1978)
i nagroda publiczności;
 - nagroda spec. publicz. + **VII m. - Małgorzata Maciejewska** (1981);
 - 1987 r. Srebrny Laur – II miejsce – **Stanisław Poleszczuk** + **3x finał**,
Brązowy Laur – III miejsce- **M. Maciejewska** + VI m. - 3 x.
- „Dyplom za wytrwałość i wspaniałe reprezentowanie Sz –na w konkursie” – cała drużyna.

Tomasz Szubski +
Stanisław Goluda +
Helena Pukianiec +
Helena Lasko +
Zygmunt Lasko +
Jakub Kiełczewski +

Adam Jakubowski

= 10

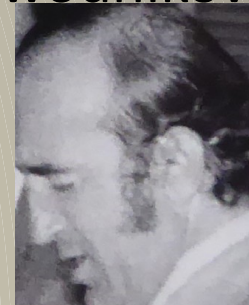
1973 – w maju obchodzono jubileusz **XXV** działalności naszego Koła, wydając z tej okazji monografię.

Kontynuowano szkolenia i organizowano nowe kursy przewodników.

Niezastąpionym przy realizacji tych zadań okazał się

kol. Kazimierz Dudek,

który był inicjatorem czterech kolejnych 4 kursów.

Ukończyło je **229** osoby, powiększając tym samym stan liczebny Koła do **406** przewodników.

Rok 1974 był dostawcą kolejnej liczby przewodników oprowadzających grupy.

Dokładnie **64 osoby** m. in. E. i Z. Krasnodębscy, St. Kocielewicz, Emilia i Ryszard Jedwabni; Kowalik Genowefa, Sterna Emilia, Helena Pukianiec, **i inni.**

W styczniu 1976r.

w Zamku Książąt
Centralna uroczystość
odznak zasłużonym

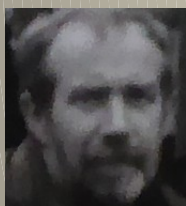

na Sejmiku
Pomorskich odbyła się
połączona z wręczeniem
dla turystyki.

Szczególnie podniosłym aktem, było wręczenie
przez wiceprezydenta miasta **Czesława Aszkiełowicza**,
sztandaru dla Oddziału Miejskiego PTTK,
ufundowanego ze **składek członków PTTK**
oraz funduszu przewodnickiego naszego Koła.

lutego 1981 r

Zebrań i sprawozdanie - wyborcze
i nowy Zarząd w składzie:

Prezes Koła - kol. Andrzej Selega

V-ce Prezes ds organiz. - kol. Bernard Michkowiak

V-ce Prezes ds szkol. - kol. Józef Rybicki

Sekretarz - kol. Małgorzata Moniejewska

Skarbnik - kol. Wanda Stenwowska

Członkowie: kol. Zygmunt Kroszodębski

kol. Stanisław Boronicki

kol. Hilcia Łojko

kol. Henryk Łyczkowski

kol. Włodysław Piotrowski

kol. Zygmunt Ostrowski

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący - kol. Wojciech Turmudowski

Członkowie: kol. Edmund Matuszicki

kol. Teodorja Rafalska

kol. Anna Strachanowicz

kol. Stanisław Tymoszek

Kol. Stanisław Boronicki
organizuje sobotnio-niedzielną
wyprowadkę na Wyspę Wolin,
wycieczki piesze po
Wolinie Parku Narodowym
i wspólne zabawy.

Pełnimy społeczne dyżury
w Lotniskach Książek Pomorskich
i w porcie.

Dobra passa w turystyce trwała do początków lat **80.**

Jubileusz **40-lecia** naszej działalności wypadał w maju **1988r.**

W ramach uroczystości, na domu w którym mieszkał - przy ul. Mazurskiej 21- odsłonięto tablicę pamiątkową ku czci Cz. Piskorskiego.

Na początku października **2002** r. tablica zniknęła.

Recesja w turystyce doprowadziła do tego, że w **1992r.** oprowadziliśmy jedynie **505** wycieczek.

W maju 1993r. zorganizowano jubileusz **45 lat naszej działalności**, na który przyjechało wielu przyjaciół z całego kraju, było wspaniale – tak przynajmniej wpisano do Kroniki Koła.

Koło liczyło **167** osób, w tym:
z I kat. 11 osób,
II kategorią 64
i III kat. 92 os.

W **1993** r. przewodnicy z naszego koła
i instruktorzy krajoznawstwa
współpracujący z Regionalną Pracownią Krajoznawczą
/kierownik **Jan Krzysztoń** – przewodnik od **1997** r./ –
opracowali **PRZEBIEG SZLAKU MIEJSKIEGO**;
oznakowali na zlecenie **Urzędu Miasta**.

Miejski Szlak Turystyczny (szlak czerwony)

wiedzie przez najciekawsze zakątki Szczecina.

Jego długość liczy **7 km**, zaczyna się
i kończy przed Dworcem Kolejowym
Szczecin Główny.

Trasę wyznacza czerwona przerywana linia
namalowana na chodniku.

Przed każdym z **42 obiektów** tablica informacyjna.

Szlak został wyznaczony
z okazji **750-lecia** nadania
Szczecinowi praw miejskich.

W **1994** r. (maj – wrzesień) przewodnicy Koła
pełnili dyżury przewodnikie
na dwóch statkach Żeglugi Szczecińskiej
m/s *Odra Queen* i m/s *Peene Queen*.

1988r. – wydano obszerną monografię szczecińskiego Koła
pt. *Zarys dziejów ruchu przewodnickiego w Szczecinie.*
1948 (PTK) – 1988 (PTTK), autorstwa Antoniego Adamczaka.

**W 1988 r. PTTK otrzymało uprawnienia do działania
w imieniu państwa: na szkolenie, doszkalanie, ewidencję,
kontrolę pracy przewodników itp.**
**Uchwalono przez Sejm RP ustawę o usługach turystycznych
z 29 sierpnia 1997 r. Dz. U. 1997 nr 133 poz. 884.**

Jubileusz **45-lecia** polskiego ruchu przewodnickiego
w Szczecinie zorganizowano w maju **1993 r.**

Stan osobowy koła - 167 osób (87 koleżanek i 80 kolegów),
w tym: I kat. – 11 osób, II kat. – 64 osoby i 92 osoby z kat III.

Uprawnień językowych było łącznie **84**,
wyszktałcenie średnie - **90** osób, wyższe – **77** osób.

W tym gronie znajdowało się **piętnaścioro seniorek i seniorów.**

Większość nadal aktywnie włączała się do pracy przewodnickiej.

W dniach **28 – 31 maja 1998** r.

Koło Przewodników
obchodziło **półwiecze**.

Prezes Koła Stanisław
Poleszczuk w swoim opracowaniu pt.
*„50 lat przewodnictwa turystycznego
w Szczecinie 1948–1998”*

ZAPYTAŁ: Czy jest tak źle?

Dał też odpowiedź: Jest!

*Ale mamy nadzieję, że przy wyraźnej
pomocy koleżanek i kolegów,
a także naszych sympatyków,
uda się nam wejść w następne 50-lecie
bardziej zwartym i okrzepłym
w trudach, bardziej doświadczonym
w rozwiązywaniu trudnych
problemów.*

*W następne **pięćdziesięciolecie**
weszliśmy ze stanem osobowym
227 osób, w tym **127** kobiet
i **100** mężczyzn
– tak mówi statystyka,
ale „**naga prawda**” jest mniej
optimistyczna.*

Pomimo organizowania
corocznych kursów w **KOLE**
nie przybywa „**młodej krwi**”,
a na zebraniach spotykają się
„**raczej seniorzy**”.

Jak zwykle w ostatnim czasie

podstawowym problemem w naszej działalności,

stanowił i stanowi **do dziś**,

brak funduszy na statutową działalność szkoleniową.

Niemniej w **1998r.** zorganizowaliśmy **jubileusz 50 lat naszej działalności.**

Uczestniczyli: prof. Zygmunt **Boras** z U. A. Mickiewicza w Poznaniu,
prof. Włodzimierz **Stępiński** z Uniwer. Szczecińskiego,
dr Zbigniew **Zalewski** – Przewod. Rady Miasta Szczecina;
mgr Lucjan **Bombolewski** – dyr. Wydziału Kultury,
Kultury Fizycznej U. W.

Główne uroczystości
odbywały się
w (nie istniejącym dziś)
Domu Marynarza przy
ul. Jacka Malczewskiego.

Dzięki staraniom kol. Antoniego Adamczaka
25 lutego 2001 r. na Bramie Królewskiej,
odśłonięto tablicę pamiątkową poświęconą
pamięci więźnia twierdzy Szczecin –
Dezyderego Chłapowskiego.

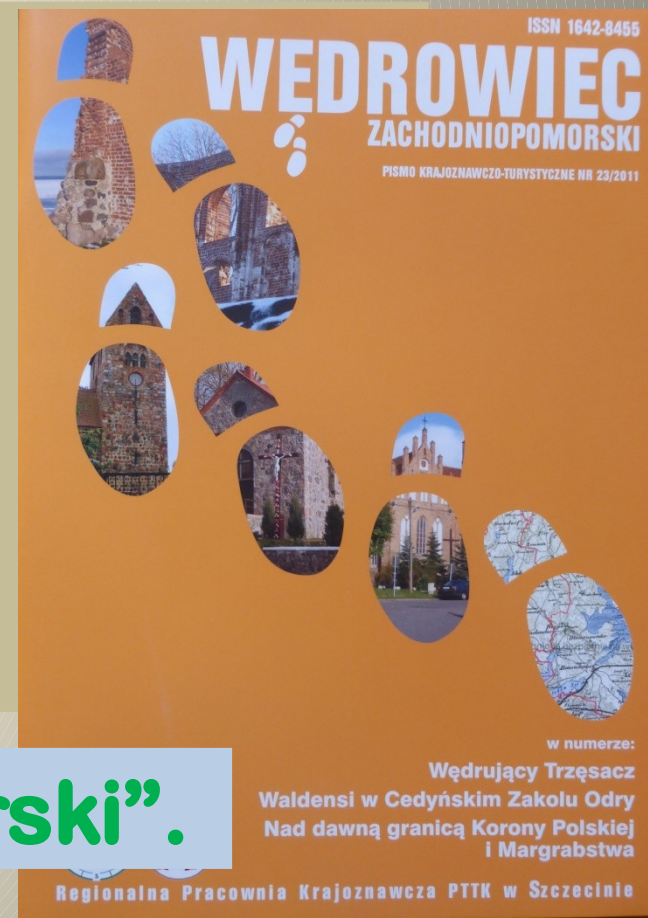
Nasi koledzy:

Antoni Adamczak, Zygmunt Cywiński,
Jerzy Kosacki, Ryszard Kotla, Jan Krzysztoń,
Robert Śledziński, Jakub Śledziowski

stanowią trzon kolegium redakcyjnego

kwartalnika krajoznawczo – turystycznego

„Wędrowiec Zachodniopomorski”.

**29 maja do 2. VI. 2003 r. Jubileusz 55-lecia działalności Koła
oraz VII Ogólnopolski Nizinny Zlot Przewodników.**

**Obie uroczystości połączono w jedną,
odbyła się ona w hotelu „Jachtowym”.**

**W uroczystości uczestniczył
Wojewoda Zachodniopomorski, Stanisław Wziątek.**

**oraz naczelnik Departamentu Rozwoju
i Promocji Urzędu Marszałkowskiego**

Jolanta Bernat,

2007; 2013; 2017 – Operacja Żagiel ([ang.](#) The Tall Ships' Races)

**zlot żaglowców połączony z regatami
na i w portach Morza Bałtyckiego.**

do miasta przyłynęło

- 92 żaglowce i jachty;**
- 3,5 tys. członków załóg z 35 krajów;**

- teren zlotu odwiedziło około 2 mln osób

2-6 sierpnia 2013 (piątek-wtorek) –

- 100 jednostek,**
- 3500 członków załogi**
- 35 krajów**
- 2 mln osób**

(sobota – wtorek) **5-8 sierpnia 2017**

88 jednostek, z czego 65 przyłynęło do Szczecina.

Atrakcje : 1. Koncert Andrei Bocellego

2. Koncert The Voice of Poland:

3. Kolorowa parada załóg;

4. Samba Port Festival

5. Strefa Sportu

6. Festiwal filmów żeglarskich

7. Festiwal orkiestr dętych ;

8 . Wyścigi drezyn

9. 10. i inne..11; 12, 13.

Do zobaczenia w 2021 r.

W dniach **20–22** czerwca **2008** r. obchodzono sześćdziesięciolecie działalności Koła Przewodników w Szczecinie.

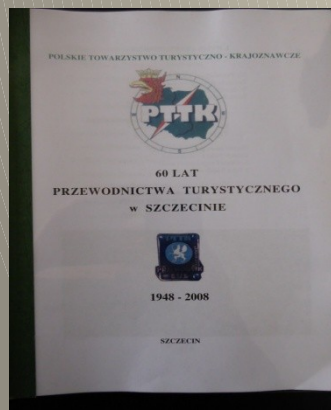
W programie obchodów znalazły się m.in.

- ponowne odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci **Czesława Piskorskiego** przy ul. Mazurskiej 21,
- uroczysty wieczór w klubie „Hetman”
- rejs statkiem połączony z grillowaniem.

Z okazji jubileuszu wydano 19-stronicowe opracowanie zbiorowe pod redakcją Stanisława Poleszczuka, zatytułowane „**60 lat przewodnictwa turystycznego w Szczecinie 1948–2008**”.

*Załączona tam lista członków Koła Przewodników PTTK w Szczecinie zawiera **121** nazwisk.*

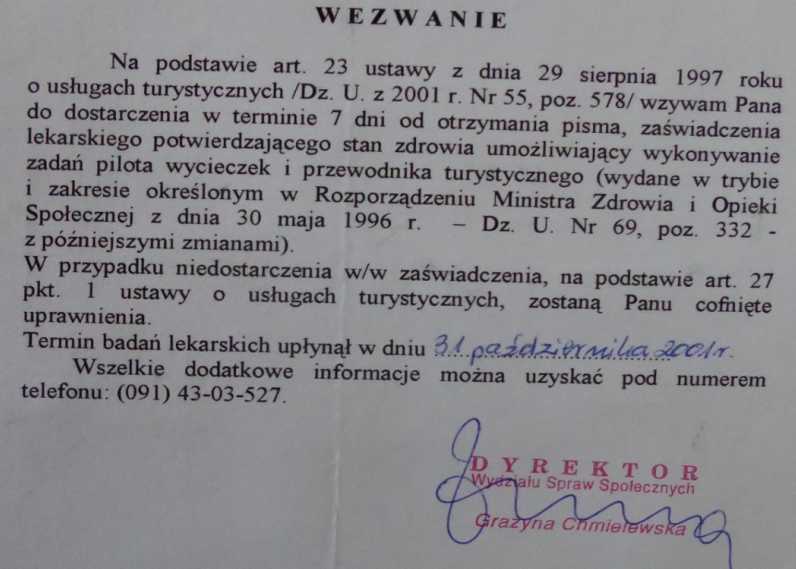

Komisja Kontroli usług przewodnika turystycznego i pilota wycieczek na terenie województwa zachodniopomorskiego na rok 2007 – 2009

- 1. Adamczak Antoni**
- 2. Jaskuła Przemysław**
- 3. Karczewski Marek**
- 4. Krasnodębski Zygmunt**
- 5. Markiewicz Stanisław**
- 6. Maślińska Renata**
- 7. Sienkiewicz Mirosław**
- 8. Szymańska Anna**
- 9. Wieliński Krzysztof**
- 10. Wieczorek Tomasz**

Nowelizacja Ustawy o usługach turystycznych z 2004r.
wprowadza licencje przewodnika i pilota wycieczek,
wydawanie których przekazano **Wojewodom**.

W **2006** r. nowelizacja ww. Ustawy
uprawnienia
do wydawania licencji
scedowano na
Urzędy Marszałkowskie
i trwało to do 2013 r.

Od **2014** r. obowiązek uprawnień i kategoryzację
zachowano jedynie dla przewodników górskich.

W odniesieniu do przewodników miejskich i terenowych zawód ten
został przez Ministerstwo Sprawiedliwości uwolniony.

**W związku z tym obowiązki przewodnika może w tej chwili
wykonywać każdy.**

2013 - 07 - 09

Prezydent Bronisław Komorowski podpisał przygotowaną
w Wydziale Komunikacji Społecznej i Promocji

Ministerstwa Sprawiedliwości ustawę
o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów.

Ustawa ułatwiła dostęp do **51 zawodów**,
która obowiązuje od **1 stycznia 2014 r.**

Lista zawodów regulowanych, poz. 31 - 35. dot.

Przewodnik turystyczny miejski, terenowy

oraz pilot wycieczek.

- **zniesienie** obowiązku - odbycia szkolenia teoretycznego i praktycznego,
- zniesienie **obowiązku** - wniesienia opłaty 240 zł i zdanie egzaminu.
- **nie muszą** wykazywać odpowiedniego stanu zdrowia.

**W sezonie turystycznym 1963 r.
szczecińscy przewodnicy
z uprawnieniami nadanymi przez
Wojewódzki Komitet Kultury
Fizycznej i Turystyki
nosili tzw. **blachy przewodnickie**
według projektu
Stefana Kaczmarka
obecnego patrona
ROS PTTK.**

W kole szczecińskim funkcjonowała Odznaka Regionalna
z Gryfem – herbem Pomorza
(z czasów księcia Bogusława X).

Październik **1965** r.

- **90-lecie** przewodnictwa w Polsce –
sejmik w Zakopanem.

Jest też delegacja
szczecińskiego Koła Przewodników.

Na tym sejmiku
zatwierdzono ogólnopolskie odznaki,
tzw. („**blachy przewodnickie**”).

dla przewodników

- miejskich,
- terenowych,
- górskich
- i zakładowych.

1982 r. Zarząd Koła
ustanowił Odznakę
„**WZOROWY PRZEWODNIK
ZIEMI SZCZECIŃSKIEJ**”
– nadawaną z okazji
jubileuszy
długoletnim
i wyróżniającym się
przewodnikom.

Przewodnicy PTTK mają nowe kurtki. Będzie ich widać.

Możliwość zakupu nowych kurtek otrzymali tylko przewodnicy, których nazwisko figuruje w zestawieniu przewodników Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego.

- Chodzi o to, aby odróżnić przewodników z licencją od osób, które tylko „trudnią” się przewodnictwem –
wyjaśnia **Adam Jakubowski**, przewodniczący Krajowego Samorządu Przewodników Turystycznych PTTK.

 Zachodniopomorskie
morze przygody

70 lat PRZEWODNICTWA

2012 r.

Mówimy lub wspominamy o tych, którzy byli aktywni.
Powinniśmy także pamiętać tych, dzięki którym utrzymuje się nasze Koło.

29 - liczba osób, które należą do Regionalnego Oddziału
PTTK im. Stefana Kaczmarka w Szczecinie.

Z tego, „**tylko czy aż**” – **osób** ma uregulowane składki
w wymienionym Oddziale.

WIEM, że **kilkanaście osób** należy do
Stowarzyszenia Pilotów i Przewodników w Szczecinie;
że **kilka osób** należy do Oddziału Zachodniopomorskiego PTTK;
że **część** prowadzi własną działalność gospodarczą.
Tak trzymać.

Ale czy nie może być przykro, że na **41** wysłanych wiadomości
pocztą lub elektronicznie, może z „naiwnym pytaniem”,
- o prowadzoną działalność turystyczno – krajoznawczą –
odpowiedziało aż **4**.

**LISTA CZŁONKÓW
KOŁA PRZEWODNIKÓW PTTK
przy ROS PTTK
w SZCZECINIE**

Może zastosuję ?

„RODO”

A MOŻE,

ZŁOTY SZLAK
GOLDEN ROUTE / GOLDENE ROUTE

**Popularna
promenada
szczecinian,
prowadząca
przez miasto
pomiędzy rzeką
a puszczą.**

wymyślił go **1998** r.
twórca Północnej Izby
Gospodarczej
Dariusz Stepień,
były szef komisji
promocji miasta .

2010 – oddano do
użytku

1. Zamek Książęcy Pomorskich
2. Pomnik Głogulawa XI Anny Jagiellońskiej
3. Domki Profesorskie
4. Młot z pałacu s/ś Konstancji Maciejewicz
5. Kościół p.w. św. Piotra i Pawła
6. Pomnik Anioła Wolności
7. Brama Kłobowska
8. Tablica poświęcona polskim harcerzom w Szczecinie z okresu międzywojennego
9. Pomnik Wdzięczności
10. Pomnik Ciepłownię
11. Budynek Uroczu Młot Właz
12. Archiwum Państwowe
13. Akcja Kontans – Pomnik Marynarki
14. Plac Główny – publiczne pomniki
15. Budynek Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego
16. Grzechy Uroczu Młota Szczecin
17. Pomnik Chłopca z Harmonią
18. Jarm. Błota im. Jana Pawła II, Pomnik Papieża Jana Pawła II, Akcja Ratanow
19. Pomnik Czynu Polaków
20. Pałac Habsburgów
21. Tute Lott

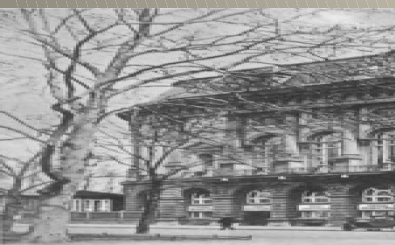

NIEDZIELA ! GDZIE IDZIEMY ?

Zwiedzanie konsumpcyjne czy turystyczne ?

28. IX. **2011** r. uruchomiono **Galerię Kaskada**

- **> 140** sklepów, restaur. i punktów usł.,
- **1 000** miejsc parkingowych.
- **110 000 m²** pow. całkowitej
- **43 000 m²** pow. sprzedaży.

2007 r. konkurs na projekt.

44 propozycji - *Estudio Barozzi Veiga*

(Fabricio Barozzi, Alberto Veiga).

- IV. 2011 r. - buduje firma Warbud z Warszawy.

- za oświetlenia elewacji odpowiadała firma

Osram,

- za akustykę sal koncertowych odp. firma

Arau Acustica.

- inauguracja Filharmonii – **5. IX. 2014** r.

Zwiedzanie konsumpcyjne czy turystyczne ?

projekt Robert Konieczny,
wystawa stała, obejm. lata 1939 – 1989.

- budynek r. 2016 - w kategorii Kultura
- budynek r. 2016 na świecie”
w kat. architektura
- Zwycięzca konkursu
„ na najlepszą przestrzeń publiczną
w Europie”
- najlepsze muzeum multimedialne – 2016.

- GALAXY** składa się z dwóch części
– starszej z **2003** r. i nowiej z **2017**.
- **21** metrowa fontanna jest
największym obiektem w regionie.
- szklana kopuła ma **43** m średnicy .

Czego dotyczą te zdjęcia ?

VINETA
2014

SPOTKANIE SŁOWIAN Z PRZEWODNIKAMI

27 – 28 września 2014 r.

18 – 20 września 2015 r.

II Ogólnopolski Konkurs Krasomów

O Tytuł

**„przewodnik –
Krasomówca”**

20–22 .03. 2015

Czesław Piskorski (1915 — 1987)
- pionier polskiego krajoznawstwa
na Pomorzu Zachodnim

**Wystawa 60- letni dorobek dział.
Komisji Przewodnickiej ZG PTTK
10.04.17 - MDK w M-jach**

**Akademia Antyczna
MN - 2017 r.
Wały Chrobrego**

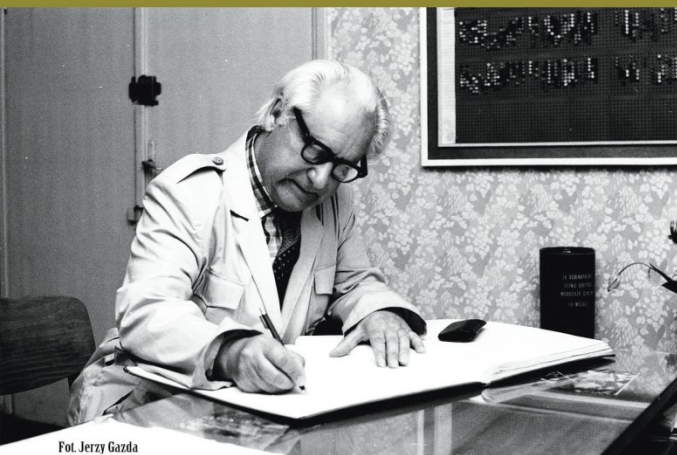

- Książnica Pomorska
- Stowarz. Historycz-Kulturalne
„Terra Incognita” w Szcz.
- Muz. Arch-Hist w Stargardzie
- Muz. Historii.

**Inni
Rzeszów,
Wrocław,
Katowice,
Lublin, ...**

Ziemi Kamieńś.

**PTTK Oddział w Zamościu
Jubileusz 55-lecia Koła
Przewodników Terenowych PTTK
im. Róży i Jana Zamoyskich - 2016**

Fot. Jerzy Gazda

zaproszenie

70 lat PRZEWODNICTWA

Biografie Zarządu Oddziału oraz Koła Przewodników PTTK

ZARYS DZIEJÓW
RUCHU PRZEWODNICKIEGO
W SZCZECINIE
1948 (PTK) – 1988 (PTTK)

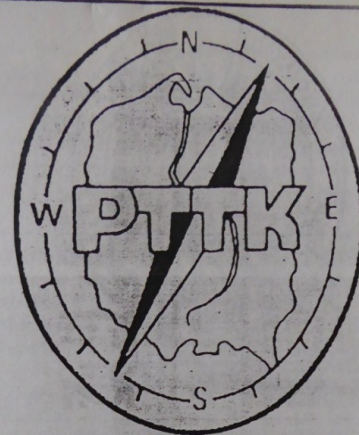
LV-LECIE KOŁA
PRZEWODNIKÓW

(Rys historyczny 1948 - 2003)
przy Regionalnym Oddziale
Szczecińskim PTTK w Szczecinie

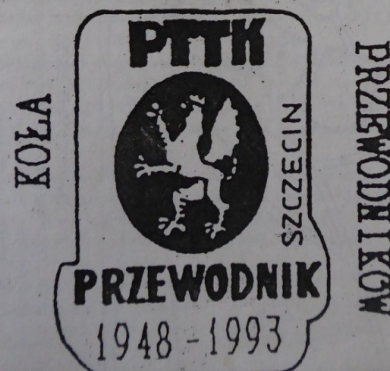
Opracował: Antoni Adamczak

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTCZNO -
KRAJOZNAWCZE

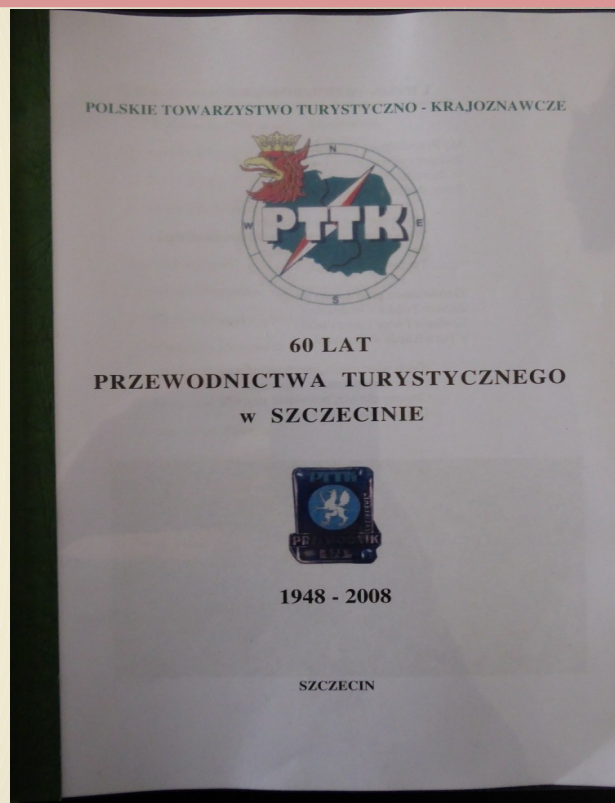
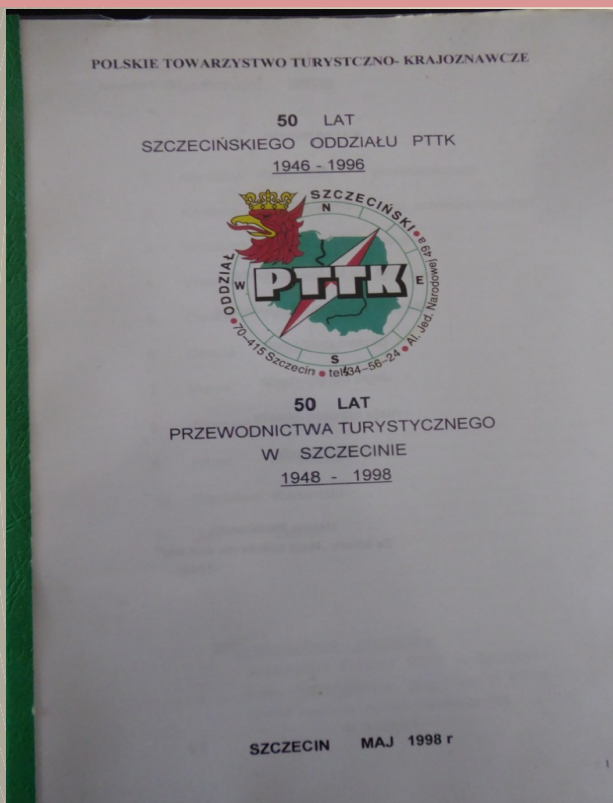

SZCZECIN

45 LAT

Biografie Zarządu Oddziału oraz Koła Przewodników PTTK

70 – lat

**PRZEWODNICTWA PTTK
w Szczecinie**

Aktualny skład Zarządu Koła Przewodników PTTK w Szczecinie

1. Zygmunt Krasnodębski - prezes,
2. Zygmunt Cywiński - v-ce prezes ds. szkolenia,
3. Ewa Cieślewicz – sekretarz,
4. Danuta Obszyńska – skarbnik,
5. Andrzej Basista - członek
6. Mirosław Sienkiewicz – członek,
7. Jan Krzysztoń – członek wspierający,
- 8.

26 marca 2018 r.

zmarł nasz kolega, dobry, serdeczny człowiek

- Maciej Stanisław Poleszczuk.

Był przewodnikiem,
wieloletnim działaczem PTTK,
w tym prezesem Koła Przewodników.

Wiele kadencji przepracował
w Zarządzie PTTK ROS.
Maćku, na zawsze pozostaniesz
w naszej pamięci.

Z głębokim żalem żegnamy naszego Kolegę,
dobrego i serdecznego człowieka

śp.

Stanisława Poleszczuka

*Wieloletniego działacza, Członka Zarządu PTTK Regionalnego
Oddziału Szczecińskiego i Prezesa Koła Przewodników.
Uchonorowanego wieloma odznaczeniami państwowymi,
resortowymi i organizacyjnymi.*

Pogrzeb odbędzie się 28.03.2018 r. o godz. 13.30
na Cmentarzu Centralnym.

Msza św. w kościele pw. Najświętszego Zbawiciela
przy ul. J. Słowackiego o godz. 10.00.

Na zawsze pozostaniesz w naszej pamięci

KOLEŻANKI I KOLEDZY z PTTK ROS w SZCZECINIE

Dziękuję za uwagę

Jeżeli jeszcze nie to

*Proszę **koł.** Antoniego Adamczaka
o swoją prezentację.*

Literatura do prezentacji:

- Antoni Adamczak – „**Zarys dziejów Ruchu Przewodnickiego w Szczecinie** 1948 (PTK) – 1988 (PTTK)”. Szczecin-maj 88.
- Antoni Adamczak – **LV-lecie Koła Przewodników** (Rys historyczny 1948 – 2003) przy ROS w Szczecinie. 2003r.
- materiały biograficzne Koła – 45, 50 i 60 lat i kronik Koła Przewodników PTTK w Szczecinie.
- zdjęcia własne autora i fotokopie Kronik Koła.
- materiały źródłowe – INTERNET.